

**FORMATION OF SELF-KNOWLEDGE COMPETENCE IN PRIMARY SCHOOL
STUDENTS IN THE DISCIPLINE OF PERSONAL DEVELOPMENT
FORMAREA COMPETENȚEI DE AUTOCUNOAȘTERE LA ELEVII DIN CLASELE
PRIMARE ÎN CADRUL DISCIPLINEI DEZVOLTAREA PERSONALĂ**

Silvia VRABIE,
doctor în psihologie, Universitatea de Stat., B.P.Hasdeu” Cahul
Miroslava ARTIMENCO,
studentă, Universitatea de Stat „ B.P.Hasdeu” Cahul

CZU: 373.3.025

Summary: Personal development education is part of all school subjects and is always related to the content that refers to the current stage of student development. Life skills training is becoming increasingly complex during the compulsory school curriculum. Personal development begins at an early age, with the entry into the school system, in kindergarten or primary school, and lasts until the end of compulsory education. Through the discipline of Personal Development, the aim is to form in students the competence of self-knowledge and at the same time a strategic attitude, which is characterized by initiative, proactive behavior in personal and social life, risk anticipation and design of compensatory actions.

Rezumat: Educația privind dezvoltarea personală face parte din toate disciplinele școlare și are întotdeauna legătură cu conținutul care se referă la etapa actuală de dezvoltare a elevilor. Formarea abilităților de viață devine din ce în ce mai complexă pe parcursul curriculumului școlar obligatoriu. Dezvoltarea personală începe de la o vârstă timpurie, odată cu intrarea în sistemul școlar, la grădiniță sau clasele primare, și durează până la încheierea învățământului obligatoriu. Prin intermediul disciplinei Dezvoltarea Personală se urmărește de a forma la elevi competența de autocunoaștere și totodată o atitudine strategică, ce se caracterizează prin inițiativă, comportament proactiv în viața personală și socială, anticiparea riscurilor și proiectarea acțiunilor compensatorii.

Key words: self-knowledge competence, methods of self-knowledge, personal development.

Cuvinte-cheie: competență de autocunoaștere, metode de autocunoaștere, dezvoltare personală.

Amplerea schimbărilor care au loc în societatea contemporană constituie o provocare pentru întreg sistemul de învățământ, sistem care are drept obiectiv dotarea elevilor cu strategii acționale flexibile, instruirea optimă a copiilor pentru a fi prosperi și productivi în viitor. Trecut printr-un amplu proces de reforme, sistemul de învățământ din Republica Moldova își propune să modeleze încă din școală profilul viitorului cetățean, oferind tuturor copiilor un ansamblu de competențe funcționale, necesare pentru o inserție mai reușită în viața socială. Astfel, când vorbim despre învățare, cel mai adesea ne gândim la copii, la tineri și la școală. Școala îi facilitează elevului dobândirea unor cunoștințe, priceperi și deprinderi, atitudini și comportamente necesare pentru formarea personalității sale, pentru adaptarea lui la cerințele vieții sociale. Un rol deosebit de important în formarea profilului viitorului elev îi revine competenței de autocunoaștere și autorealizare. Importanța acestei competențe rezidă în capacitatea unei persoane de a-și planifica activitatea și acțiunile în concordanță cu scopurile propuse, prognozând rezultatele așteptate. Astfel se formează o personalitate cu o poziție activă în viață, ce se poate încadra în soluționarea problemelor cu caracter personal, dar și cu caracter social.

Societatea are nevoie de personalități deschise spre comunicare, cooperare și colaborare; aceste abilități se formează atunci, când elevii sunt antrenați să se autocunoască și autorealizeze. Învățându-i pe elevi să se autocunoască și autorealizeze, îi învățăm să parcurgă calea spre succes - acționând după un plan bine stabilit, în conformitate cu proiectarea timpului ca resursă. Deci, elevul școlii contemporane e necesar să ducă cu sine un înalt nivel de adaptare la schimbare, capabil să-i asigure succesul în viitor. Autocunoașterea îl ajută să-și dezvolte propriul potențial, să identifice

pedicile, dar și resursele și posibilitățile de realizare; să poată obține starea de congruență cu el însuși și cu ceilalți; să identifice ce este cu adevărat important pentru elev și pentru ceilalți; cum să fie în acord cu șine și cu ceilalți; să poată găsi soluții inovatoare chiar și în cele mai dificile momente din viața personală și profesională; îl învață cum să-și dezvolte creativitatea și spontaneitatea.

O problemă majoră în școlile noastre constă în a ști cum să promoveze învățarea eficientă în cele mai variate forme și tipuri de activități. Pentru valorificarea și dezvoltarea fiecărui elev în parte trebuie să ținem seama de particularitățile lui și de modul de manifestare al fiecăruia. Astfel, e necesară o altă abordare a instruirii, instruirea diferențiată, care să răspundă cel mai bine nevoilor elevilor, să se aplice în acord cu disponibilitățile lor, cu interesele și cu profilul lor de învățare.

Pornind de la ideea complexității în permanentă schimbare a politicilor educaționale la nivel național, procesul de dezvoltare a documentelor de politici curriculare în educația timpurie urmează să fie percepute ca un proces de schimbare calitativă, necesare și importante care solicită nu doar o abordare pedagogică ci și o abordare managerială. În acest scop, eficientizarea procesului educației timpurii din punct de vedere praxiologic vizează implementarea și monitorizarea acestor documente axate pe cele două dimensiuni adaptate în contextul cercetării [1, p.115].

Aspecte ce țin de dezvoltarea personală sunt parte din curricula de formare la toate nivelele este de altfel, o cerință a timpului. La nivelul primar de educație, Disciplina Dezvoltare personală este parte componentă a ariei curriculare Consiliere și dezvoltare personală. Menționăm că aria curriculară indicată se implementează și în învățământul gimnazial și liceal. La nivelul învățământului general, dar și timpuriu, domeniul dezvoltării personale este construit pe baza valorificării cercetărilor în domeniul educațional și a teoriilor dezvoltării personalității. Mai mult, la nivelul procesului de educație pe parcursul vieții, educației adulților, în procesul de formare profesională continuă, Republica Moldova a aderat la strategiile internaționale, și anume - de dezvoltare personală și profesională, tendințele indicând spre un raport de 50%- 50% [2, p.10-11].

Metodele de autocunoaștere sunt implementare astăzi în cadru sistemului educațional din Republica Moldova prin intermediul disciplinei Dezvoltare Personală. Metodele de autocunoaștere ale școlarului mic sunt caracterizate prin activități și experiențe care au scopul final de a se cunoaște pe sine, de a îmbunătăți starea de conștientizare, dezvoltare a talentelor și abilităților personale, îmbunătățirea calității vieții și contribuirea la realizarea aspirațiilor și viselor personale.

Evoluțiile și modernizările organizării și desfășurării procesului educațional au contribuit la abstractizarea și standardizarea curriculumului în conformitate cu principiile centrării pe elev, el devine nu numai obiect ci și subiect al învățării, este implicat și cointeresat în a cunoaște, a face și cel important este că procesul de învățământ devine individualizat; educarea unei populații și unui anturaj școlar prietenos pentru elevi, care ar facilita dezvoltarea și integrarea fiecărui elev în raport cu nevoile sociale și individuale ale celor care învață.

Astfel am determinat că curricula școlară proiectată și implementată actualmente Dezvoltării personale se bazează, la orice nivel de educație, pe anumite principii, și anume – principiul axiologic, a abordării sistemice a dezvoltării personale, principiul învățării centrate pe cel ce învață, valorificării responsabile a parteneriatului – formator (cadru didactic) – copil/ elev/ formabil, principiul motivației dezvoltării personale.

Deci cadrele didactice au un rol decisiv în dezvoltarea cunoașterii și autocunoașterii elevilor. Conform autoarei M.D. Bocoș, profesorul modern este un practician, care reflectă asupra activității sale ca un profesionist în domeniul educației. Cadrul didactic devine unic răspunzător de

tot ce înseamnă formare, instruire, abilități sau respectare de norme. El trebuie să fie și părinte, și profesor, consilier sau confident [apud 7, p 241].

Dezvoltarea personală este procesul de acțiuni succesive care conduce la transformarea persoanei; reprezintă trecerea unui fenomen prin conlucrare a mai multor forțe prin care are loc evoluția personală. Această „evoluție personală” a avut esențializări și în filozofie, astfel filosoful Greciei Antice Aristotel afirma: „Dezvoltarea umană conduce spre înțelepciune practică în care practicarea virtuților conduce la fericire” [apud 9].

Învățământul modern preconizează o metodologie bazată pe promovarea metodelor interactive care să solicite mecanismele gândirii, inteligenței, imaginației și creativității. În teoria și practica didactică, problematica instruirii interactive cunoaște abordări noi. Dacă metodele didactice tradiționale formează și dezvoltă priceperile, deprinderile și capacitățile, atunci cele interactive formează competențe și pun accentul pe cooperare, interactivitate (conjugarea eforturilor ambilor agenți în construirea cunoașterii, cadrul didactic este în acest caz un ghid), comunicare. În conformitate cu aceasta se pune accent pe promovarea unor metode care să dezvolte gândirea critică și capacitatea de adaptare la viață [8, p.37].

După părerea noastră dezvoltarea personală începe încă din familie. Familia reprezintă factorul important de socializare, integrare și educație pentru copil, deoarece membrii familiei reprezintă un exemplu pe care îl urmează copilul având rol reglator între interacțiunea copilului cu mediul.

Viața în familie este prima școală a emoțiilor, a gesturilor, a comportamentului care pregătește copilul pentru viață, oferind copilului siguranță, liniște, afecțiune, încredere adică toate necesarele pentru dezvoltarea armonioasă a copilului, pentru că familia constituie primul mediu social al copilului.

Procesul educațional modern este centrată spre desfășurarea și îndeplinirea serviciilor educaționale de calitate, ce pregătesc și dezvoltă potențialul personal la maxim al elevilor. Astfel, fără orientarea personală spre activitățile de dezvoltare personală, nu putem vorbi despre socializarea și integrarea eficientă cu semenii, familia și cei din jur.

Disciplina „Dezvoltare personală” este un răspuns la nevoia de educație a personalității, care trebuie să se integreze într-un mediu sociocultural și economic în continuă schimbare. Abordarea modulară îi permite profesorului să pună accentul pe câteva aspecte importante ale dezvoltării personale, prin care elevul de astăzi și adultul de mâine vor putea să relaționeze cu sine și cu cei din jur, să își valorifice resursele personale, sociale și naturale, trăind și edificând un mediu de viață durabil; să își proiecteze cariera și să se integreze profesional; să adopte un mod de viață sănătos și să își asigure sieși și celor din jur siguranța vieții, integritatea fizică, morală și emoțională. Această disciplină este un răspuns la prevederile de politici educaționale, dar și o provocare pentru cadrele didactice, deoarece mesajul educațional nu poate fi dedus din domenii științifice clar și strict definite, ci se găsește în viața de zi cu zi [6, p.9].

Disciplina Dezvoltare personală face parte din aria curriculară Consiliere școlară și dezvoltare personală și se implementează în învățământul primar, gimnazial și liceal. Acest curriculum este construit pe baza valorificării cercetărilor din domeniul educațional și al teoriei dezvoltării personalității. Conceptele și ideile ce se conțin în curriculum au rezultat din valorificarea bunelor practici ale specialiștilor din diverse domenii și din partea societății civile [4, p.5].

Disciplina Dezvoltare personală răspunde la necesitățile elevilor de diferite vârste. În ciclul gimnazial, curriculumul se va axa pe următoarele priorități: valorificarea tendinței elevului de a-și manifesta identitatea; valorificarea tendinței elevului de a învăța de la semenii și a acționa în grup;

organizarea procesului didactic prin utilizarea diverselor posibilități de abordare a problemei: de la particular la general și de la general spre particular; axarea procesului didactic pe modele acceptate de către elev și învățarea activ-participativă [ibidem, p.7].

Promovarea viziunii pedagogice prin disciplina indicată care este recomandată pentru nivelul primar, abordează diverse subiecte în cadrul a cinci module, a căror complexitate crește de la o clasă la alta, astfel încât să răspundă așteptărilor membrilor societății, privind pregătirea generațiilor în creștere pentru viață și integrare în câmpul social.

Dezvoltarea personală este structurată în cinci module:

Identitatea personală și relaționarea armonioasă care pune accent pe cunoașterea și acceptarea de sine, explorarea și autoevaluarea resurselor personale, familia ca valoare: responsabilități, roluri de gen, stereotipuri, comunicare asertivă, non-conflictuală și non-violentă, autoeducare, voluntariat etc.

Asigurarea calității vieții cu accent pe integritate, gestionare eficientă a resurselor, responsabilitate pentru o dezvoltare durabilă, o bună gospodărire etc.

Modul de viață sănătos care îi ghidează pe elevi în aspecte ce țin de sănătatea fizică, emoțională, alimentația sănătoasă, contracararea viciilor: droguri, alcool, fumat, influențe de diferit gen etc.

Proiectarea carierei profesionale și dezvoltarea spiritului antreprenorial care pune accent pe înțelegerea profesiilor din perspectiva pieței muncii, planificarea carierei și luarea deciziilor de carieră, dezvoltarea spiritului antreprenorial ca opțiune de carieră etc.

Securitatea personală ce oferă elevilor contextul de formare a unui comportament orientat spre asigurarea securității proprii și a celorlalți [ibidem, p.6].

Disciplina Dezvoltarea personală oferă valorificarea intereselor elevilor, la fel și exersarea a deprinderilor și abilităților de învățare și identifică experiențele anterioare în vederea exprimării emoționale.

Implementarea curriculumului la Dezvoltare personală se bazează pe următoarele principii: principiul axiologic; principiul abordării sistemice și dezvoltării graduale a competențelor; principiul învățării centrate pe elev în interacțiune cu mediul său de viață; principiul valorificării responsabile și productive a parteneriatului profesor – elev – familie – comunitate; principiul motivației optime și implicării active; principiul creării unui mediu favorabil educației de calitate; principiul respectării autonomiei și libertății individuale [3, p.228].

Unitățile de competențe sunt deduse din competențele specifice disciplinei și exprimă diferite grade de complexitate ale rezultatelor învățării.

Analizând Ghidul de Implementare a Curriculumului pentru Învățământul Primar la disciplina Dezvoltare personală am concluzionat că disciplina dată are ca scop crearea și formarea competențelor prin achiziții specifice disciplinei, dar și prin valorificarea inter- și transdisciplinară a achizițiilor dobândite în cadrul altor discipline, precum și din viața cotidiană.

Pe parcursul claselor I-IV vor fi formate următoarele competențe specifice:

Aprecierea identității personale și a celorlalți în contexte educaționale/ familiale/comunitare, demonstrând încredere în forțele proprii și atitudine pozitivă.

Utilizarea rațională a resurselor personale, sociale și ale mediului, demonstrând integritate și responsabilitate.

Adoptarea modului de viață sănătos în contexte variate, demonstrând interes și implicare în activități de menținere a sănătății proprii și a celor din jur.

Proiectarea carierei din perspectiva potențialului individual și a intereselor profesionale, manifestând atitudine pozitivă față de dezvoltarea personală și învățare ca muncă de bază a elevului.

Adaptarea comportamentului privind securitatea personală și a celor din jur în situații cotidiene, demonstrând atenție și atitudine responsabilă față de sine și cei din jur [3].

Procesul didactic în cadrul orelor de Dezvoltare personală este axat pe cel ce învață, adică elevul în relație cu mediul său de viață. În aceste sent cadrul didactic are rol de facilitator care creează atmosfera favorabilă atingerii finalităților proiectate.

Scopul disciplinei Dezvoltare personală este de a contribui substanțial la formarea personalității elevului și pregătirea lui pentru integrarea socioprofesională. Fiind o disciplină axată pe o abordare inter și transdisciplinară, Dezvoltarea personală va valorifica atât activitățile organizate în sala de curs, cât și experiența de viață a elevului și a factorilor educaționali implicați în creșterea și educația acestuia. Această abordare încurajează parteneriatul educațional dintre școală, familie și comunitate [7, p.2].

În proiectarea și realizarea procesului didactic este recomandat că cadrele didactice să utilizeze paradigma constructivistă, care pune în valoare: personalitatea elevului prin implicarea lui activă; orientarea procesului de învățare spre situații concrete din viață; demararea procesului de învățare de la experiența elevului; îmbinarea judicioasă a activității individuale și a activității în grup; axarea pe formarea de atitudini și valori.

Dezvoltarea personală este o disciplină ce are misiunea de a integra resursele educaționale ale diversilor factori educaționali, școlii revenindu-i rolul de coordonare și ordonare a acestor influențe. Din această perspectivă, formele de realizare a procesului didactic trebuie să fie cât mai diverse: lecții desfășurate în clasa de elevi; activități realizate în școală (cu implicarea elevilor din alte clase); excursii, vizite, activități practice în instituții și întreprinderi; activități de voluntariat; activități realizate în comunitate, cu implicarea familiei și altor membri ai comunității. În scop de cunoaștere și formare de atitudini, recomandăm organizarea unor excursii la întreprinderi și instituții din localitatea natală sau alte localități din apropiere [6, p.34].

Procesul didactic fiind procesul de predare-învățare-evaluare, pune accent pe învățare, predarea fiind contextul didactic creat, prin care profesorul facilitează învățarea, iarăși evaluarea fiind mecanismul de feedback, care îl învață pe elev să se autocunoască, autoaprecieze și să acționeze spre dezvoltarea competențelor proiectate.

Profesorul este încurajat să utilizeze o gamă variată de metode și procedee didactice. Recomandăm aplicarea cât mai largă a strategiilor de învățare prin rezolvare de probleme și utilizare a metodei proiectelor, care valorifică:

- învățarea experiențială, prin care elevul este implicat activ și direct într-o experiență concretă de învățare, relevantă pentru viața sa și pentru contextul specific în care trăiește, utilizând observarea și analiza critică a propriilor percepții și reprezentări, stări, comportamente, atitudini, experimentarea activă a ceea ce a învățat în situații noi, reflecția personală asupra experiențelor trăite;
- învățarea socială și comunicațională, care încurajează învățarea prin observarea celorlalți, prin conversațiile structurate cu ceilalți și prin colaborarea și cooperarea cu aceștia, utilizând variate modalități de comunicare (conversația în perechi, conversația de grup, dezbateră etc.);
- învățarea reflexivă, prin care elevul analizează propriile sale experiențe de învățare pentru a-și îmbunătăți strategiile și instrumentele de învățare eficiente în situații viitoare (autoevaluarea, evaluarea în perechi, jurnalul de învățare, jurnalul de observare, comentarii reflexive etc.), [ibidem, p.35].

Evaluarea fiind parte integrantă a procesului de învățare și mecanismul de gestionare și autogestionare a deciziilor în cadrul disciplinei de Dezvoltare personală accentul este pus pe evaluarea autentică și autoevaluare. Evaluarea în cadrul acestei discipline nu va fi cu note. Evaluarea va avea un caracter calitativ și va fi axată pe instrumente care permit înregistrarea progresului fiecărui elev [ibidem, p.35].

Disciplina „Dezvoltarea personală” include activități și experiențe care au scopul final de a îmbunătăți starea de conștientizare, dezvoltare a talentelor și abilităților personale a elevilor, îmbunătățirea calității vieții și contribuirea la realizarea aspirațiilor și viselor personale ale elevilor.

Putem menționa că disciplina Dezvoltarea Personală prin intermediul modulelor, temelor și activităților specifice acestora ajută elevii să dezvolte competențele de care au nevoie pentru a se cunoaște, a se accepta, a duce o viață sănătoasă independentă.

De asemenea pentru a deveni cetățeni informați, activi, integri, pentru a relaționa cu cei din jur într-o atmosferă prielnică și sigură, a fi responsabili în sine și forțele proprii, în luarea deciziilor de carieră și dezvoltare personală pe parcursul întregii vieți.

Demersul experimental a fost conceput și desfășurat în conformitate cu viziunile și concepțiile metodologice descrise mai sus, și s-a desfășurat gimnaziul „Nr.1” din satul Câșla, raionul Cantemir.

În continuare vom prezenta rezultatele obținute, după aplicarea chestionarului. Prima întrebare din chestionar este: *Enumerați ce metode folosiți pentru a dezvolta autocunoașterea la elevii de clasele primare?* Rezultatele obținute le reprezentăm grafic în figura 1 de mai jos.

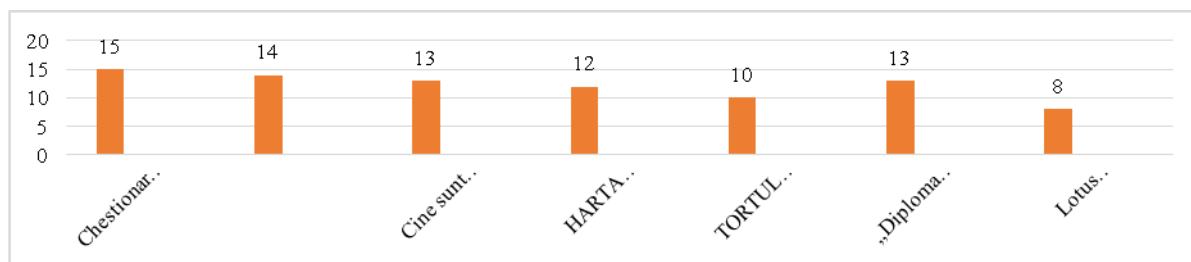

Fig.1. Metode folosite pentru dezvoltarea autocunoașterii la elevii de clasele în cadrul Disciplinei Dezvoltarea Personală

Din datele reprezentate grafic în figura de mai sus, noi am constatat că cea mai răspândită și folosită metodă pentru dezvoltarea autocunoașterii la elevii de clasele cadrul Disciplinei Dezvoltarea Personală este „Chestionare în baza întrebărilor”. 14 dintre dactele didactice au răspuns că metoda folosită pentru dezvoltarea autocunoașterii la elevii de clasele primare este „DACA AS FI ”. 13 dintre cadrele didactice au răspuns că metodele folosite pentru dezvoltarea autocunoașterii la elevii de clasele primare sunt „ Cine sunt eu?” și „Diploma mea”. 12 dintre dactele didactice au răspuns că metoda folosită pentru dezvoltarea autocunoașterii la elevii de clasele este „ HARTA INIMII?”. 10 dintre dactele didactice au răspuns că metoda folosită pentru dezvoltarea autocunoașterii la elevii de clasele este „TORTUL REALIZĂRILOR PERSONALE”, și metoda „Lotus (floarea de nufăr)” este mai rar folosită pentru dezvoltarea autocunoașterii la elevii de clasele primare.

A 2-a întrebare propusă din chestionar este: *Care metodă de autocunoaștere a elevului mic este folosită de către dumneavoastră cu ușurință?* Rezultatele obținute le reprezentăm grafic în figura 2 de mai jos.

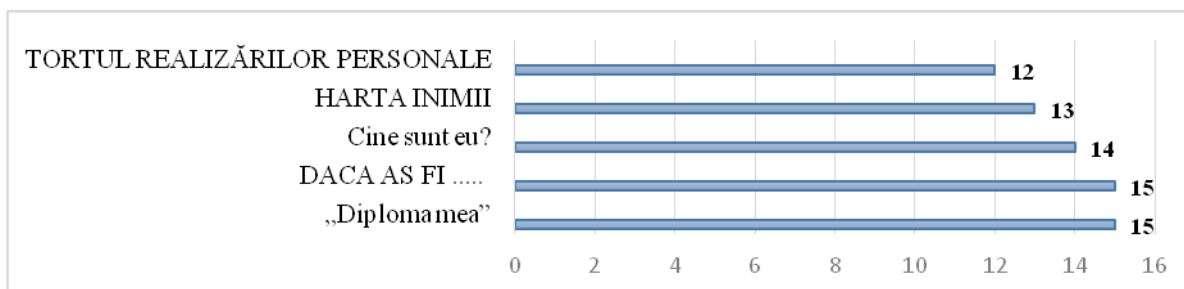

Fig. 2. Metodele folosite cu ușurință de către cadrele didactice pentru dezvoltarea autocunoașterii la elevii de clasele în cadrul Disciplinei Dezvoltarea Personală

Din datele reprezentate grafic în figura de mai sus, noi am identificat că cele mai folosite cu ușurință metode pentru dezvoltarea autocunoașterii la elevii de clasele cadrul Disciplinei Dezvoltarea Personală sunt „DACĂ AȘ FI” și „Diploma mea”. 14 dintre cadrele didactice au răspuns că metoda folosită pentru dezvoltarea autocunoașterii la elevii de clasele primare este „Cine sunt eu?”. 13 dintre cadrele didactice au răspuns că metoda folosită pentru dezvoltarea autocunoașterii la elevii de clasele sunt „HARTA INIMII?” și metoda „TORTUL REALIZĂRILOR PERSONALE” este mai rar folosită pentru dezvoltarea autocunoașterii la elevii de clasele primare.

A 3-a întrebare oferită din chestionar este: *Bifați „DA” dacă metoda propusă este eficientă, bifați ”NU” dacă metoda propusă nu este eficientă, pentru a dezvolta autocunoașterea la elevii de clasele primare? Argumentați De ce?* Rezultatele obținute le reprezentăm grafic în figura 3 de mai jos.

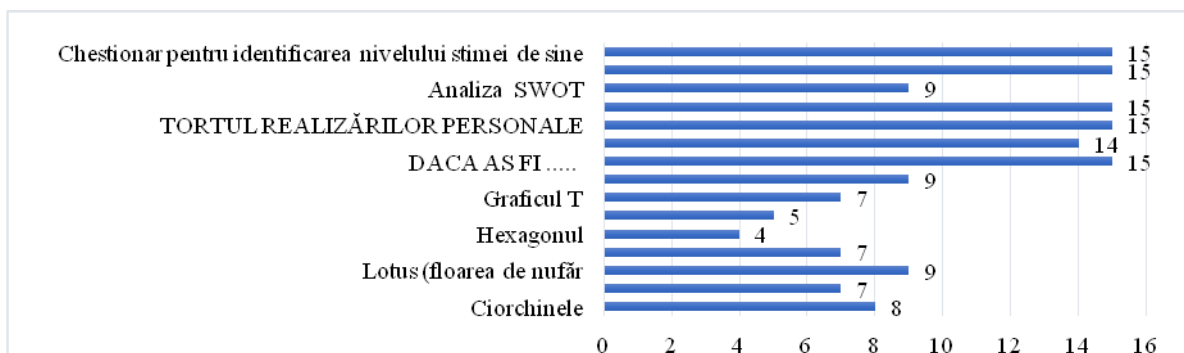

Fig. 3. Metodele eficiente pentru a dezvolta autocunoașterea la elevii de clasele primare în cadrul disciplinei Dezvoltarea Personală

Din răspunsurile primite la întrebarea la treia, noi am precizat că cele mai eficiente metode pentru dezvoltarea autocunoașterii la elevii de clasele primare implementată la orele de Dezvoltarea Personală sunt „Chestionare în baza întrebărilor”, „Cine sunt eu?”, „Diploma mea”, „TORTUL REALIZĂRILOR PERSONALE” și metoda „DACĂ AȘ FI” . 14 dintre cadrele didactice au răspuns că metoda eficientă pentru dezvoltarea autocunoașterii la elevii de clasele primare este „HARTA INIMII?”. 9 dintre cadrele didactice au răspuns că metodele eficiente pentru dezvoltarea autocunoașterii la elevii de clasele sunt „Analiza SWOT”, „Diagrama Venn”, „Lotus (floarea de nufăr)”. 8 dintre cadrele didactice au răspuns că metoda eficientă pentru dezvoltarea autocunoașterii la elevii de clasele este „Ciorchinele ”. 7 dintre cadrele didactice au răspuns că metodele eficiente pentru dezvoltarea autocunoașterii la elevii de clasele sunt „Graficul T” și „

Explozia stelară” și „ Diagrama Y”. Iar metodele „Cadran de ceas” și „Hexagonul” sunt mai puțin suficiente pentru dezvoltarea autocunoașterii la elevii de clasele primare.

A 4-a întrebare din chestionar este: *Alegeți din variantele de mai jos pe cele care se referă cel mai bine la „elevi cu o stimă de sine pozitivă”.*

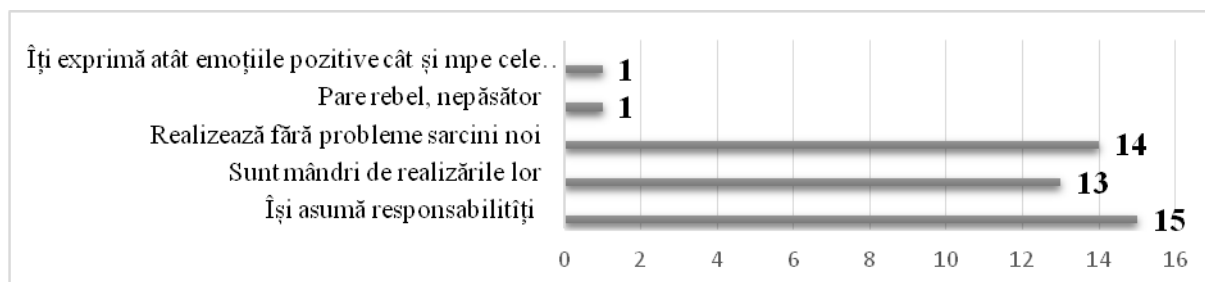

Fig. 4. Variantele care se referă cel mai bine la „elevi cu o stimă de sine pozitivă”

Din variantele alese la întrebarea dată de către cadrele didactice, noi am stabilit că cel mai des elevii cu o stimă de sine pozitivă își asumă responsabilitățile. 14 cadre didactice chestionate au ales varianta: „Realizează fără probleme sarcini noi”. 13 cadre didactice au ales varianta: „Sunt mândri de realizările lor”. Variantele: „Realizează fără probleme sarcini noi” și „Își exprimă atât emoțiile pozitive cât și pe cele negative” sunt mai puțin caracteristice elevilor cu o stimă de sine pozitivă.

A 5-a întrebare propusă din chestionar este: *Alegeți din variantele de mai jos pe cele care se referă cel mai bine la „elevi cu o stimă de sine scăzută”.*

Fig. 5. Variantele care se referă cel mai bine la „elevi cu o stimă de sine scăzută”

Din variantele alese la întrebarea a 5-a de către cadrele didactice, noi am determinat că cel mai des elevii cu o stimă de sine scăzută nu își asumă responsabilitățile. 14 cadre didactice chestionate au ales varianta: „ Evită să realizeze sau să implice în sarcini noi”. 13 cadre didactice au ales varianta: „Sunt nemulțumiți de felul lor de a fi”. 10 cadre didactice au ales varianta: „ Se simt neubiți și nevoiași” și varianta „ Oferă și cere ajutor și sprijin celorlalți colegi” sunt mai puțin specifice elevilor cu o stimă de sine scăzută.

A 6-a întrebare din chestionar este: *Care metodă de autocunoaștere a elevului mic contribuie la cunoașterea stimei de sine?*

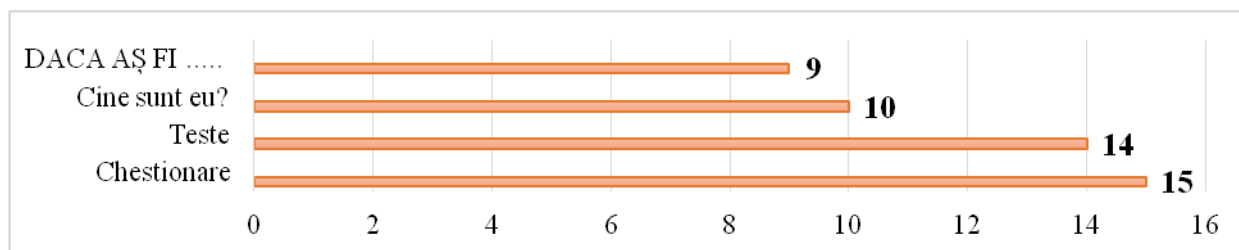

Fig. 6. Metodele de autocunoaștere a elevului mic care contribuie la cunoașterea stimei de sine

În baza răspunsurilor primite la întrebarea a VI-a din partea cadrelor didactice, noi am concluzionat că cea mai des folosită metodă de autocunoaștere a elevului mic care contribuie la cunoașterea stimei de sine este „Chestionarul”. 14 cadre didactice chestionate au menționat metoda testelor. Iar 10 cadre didactice au menționat metoda „Cine sunt eu?”, și metoda „DACĂ AȘ FI.....” este mai rar folosită în scopul cunoașterii stimei de.

A 7-a întrebare din chestionarul propus este: „Alegeți din variantele de mai jos pe cele care se referă cel mai bine noțiunea de „autocunoaștere”.

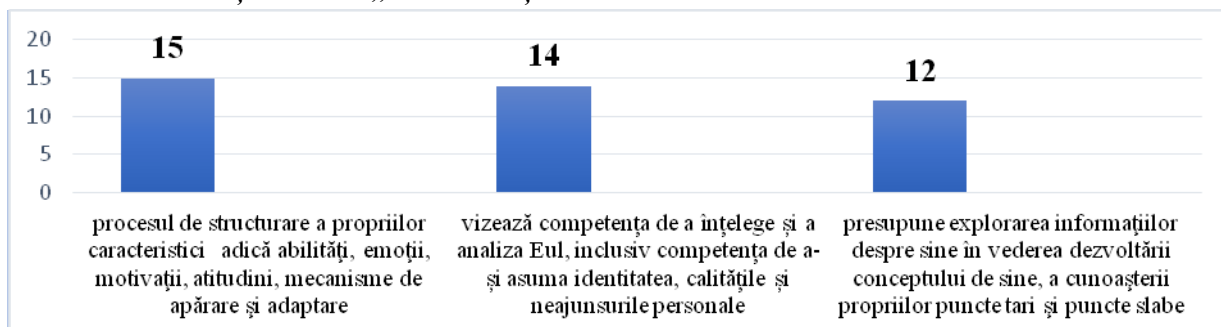

Fig. 7. Variantele care se referă cel mai bine noțiunea de „autocunoaștere”

Din variantele alese de către cadrele didactice la întrebarea a VII-a, noi am concretizat că cel mai bine noțiunea de „autocunoaștere” se referă varianta: Procesul de structurare a propriilor caracteristici adică abilități, emoții, motivații, atitudini, mecanisme de apărare și adaptare. 14 cadre didactice chestionate au ales varianta: Vizează competența de a înțelege și a analiza Eul, inclusiv competența de a-și asuma identitatea, calitățile și neajunsurile personale. 12 cadre didactice au ales varianta: „Presupune explorarea informațiilor despre sine în vederea dezvoltării conceptului de sine, a cunoașterii propriilor puncte tari și puncte slabe”.

În urma analizei a argumentelor date putem concluziona că cadrele didactice cunosc metodologia autocunoașterii elevului mic deoarece au argumentat: „Pentru autocunoașterea mai clară a elevului mic nu este suficient implementarea doar a unei singure metode de autocunoaștere, deoarece fiecare metodă are specificul și scopul său, de exemplu: metode pentru determinarea nivelului de autocunoaștere, determinarea stimei de sine, determinarea diferitelor aspecte ale personalității lor etc. ”.

Realizarea experimentului de constatare a permis să stabilim care este nivelul de cunoaștere de către cadrele didactice a metodelor care contribuie la formarea competenței de autocunoaștere a elevilor din clasele primare la orele de Dezvoltarea Personală.

Cu privire la informațiile comunicate de cadrele didactice din instituția gimnazială menționată putem deduce că cadrele didactice care predau disciplina Dezvoltarea Personală,

realizează cu succes conținuturile curriculare cu privire la formarea competenței de autocunoaștere la elevii din clasele și acestea au un rol important în cunoașterea și dezvoltarea personalității elevului. De asemenea putem constata cu certitudine, atât cadrele didactice sunt buni cunoscători și promotori a metodelor de autocunoaștere.

În cadrul cercetării realizate am determinat că cadrele didactice valorifică particularitățile specifice a metodelor de autocunoaștere în procesul instructiv-educativ realizat în cadrul Disciplinei Dezvoltarea Personală din instituțiile gimnaziale, ceea ce conduce la formarea competenței de autocunoaștere a personalității și dezvoltarea acesteia la elevii claselor primare.

Referințe bibliografice:

1. Caluschi M. Procesul de formare personală în viitorul extrem. În revista: Psihologie, Nr. 3. Chișinău, 2011.
2. Carabet N. Dezvoltarea personală – un obiectiv prioritar pe parcursul vieții. În: Materialele Conferinței „Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului”. Seria XXI, 21-22 martie. Chișinău, 2019.
3. Cutasevici A., Crudu V. Ghid de implementare a curriculumului pentru învățământul primar. Chișinău, 2018.
4. Cutasevici A., Goraș M. Curriculum național. Aria curriculară. Consiliere școlară și Dezvoltarea personală. Chișinău, 2018.
5. Davidescu E. Autocunoașterea ca dimensiune a dezvoltării personale. În: Revista „Vector European”, Nr.1. Chișinău, 2019.
6. Otilia D. Disciplina Dezvoltare Personală, un răspuns la realitățile sociale și o provocare pentru cadrele didactice. În: Revista Didactica Pro..., revistă de teorie și practică educațională. Numărul 4-5(116-117), Chișinău: 2019.
7. Pogolșa L. Cadrul didactic – Promotor al politicilor educaționale. În: Materialele Conferinței științifice internaționale 11–12 octombrie, Chișinău: 2019.
8. Tolstaia S., Roșca M. Autoaprecierea și comunicarea la școlarii de vârstă mică: Analiza comparativă. În: Studia Universitatis Moldaviae, nr.9 (119), Seria „Științe ale educației”, Chișinău: 2018.
9. Vrabii V. Coordonate conceptuale ale dezvoltării personale. În: Materialele conferinței „Curriculumul școlar”, 7-8 decembrie. Chișinău, 2018.